

بیا از گذشته حرف بزنیم

برای مهین شهابی که فردا زادروز اوست

نوشین مجلسی

سر دبیر
قاصد کوچک

نیک طبع بود، همچون نام خانوادگی اش. حتی وقتی نام فامیل خود را پس از ازدواج تغییر داد و عنوان «شهابی» را از همسرش گرفت، باز برای درخشش در عرصه هنر اسم و رسم درخوری داشت. این سال‌ها کنار اسمش، عنوان زنده یاد هم اضافه شده است و می‌گوییم: «زنده یاد مهین شهابی». هنرمندی که با شهرت و شهرت و با شهرت رفت. این بازیگر ۲۵ شهریور ۱۳۱۵ چشم به جهان گشود و یکم شهریور ۱۳۸۹ برای همیشه دنیا را ترک کرد. مادر سریال‌های تلویزیونی و فیلم‌های سینمایی که پس از انقلاب با قصه‌های آشنای «آئینه» در دهه ۶۰ خورشیدی برای مخاطبان قاصد کوچک خاطره ساخت، صدای گرمی داشت و غالباً در قامت شخصیت‌های رئال، جدی و مستقل ظاهر می‌شد و این اواخر کمتر در آثار کم‌دی ایفای نقش کرد.

یکی از آخرین یادگاری‌های او در تلویزیون، «بیا از گذشته حرف بزنیم»، تله‌فیلمی به کارگردانی حمید نعمت‌ا... است که سال ۱۳۸۷ برای نخستین بار راهی آنتن شد و روایتگر ماجرای سفر سه زن میانسال به مشهد بود، ولی آخرین همکاری او با نعمت‌ا... به نتیجه نرسید و در حد چند سکانس باقی ماند؛ مرگ مهلت نداد که «وضعیت سفید» با مهین شهابی در نقش احترام به پایان برسد. می‌گویند بازی این بازیگر پیشکسوت در این سریال، پس از گذشت سه هفته از فیلمبرداری، به دلیل تشدید علائم بیماری، ناتمام ماند و تیم تولید، دوباره همان پلان‌ها را با «شهرین تسلیمی» ضبط کردند.

نعمت‌ا... در این سریال به زنده یاد شهابی، نقش مادری متفاوت را سپرده بود؛ نقشی که این بازیگر در زندگی حقیقی نیز برعهده داشت. او مادر سه فرزند بود. وی در یکی از آخرین گفت‌وگوهایش بیان کرد «من عاشق زندگی خانوادگی هستم». شاید همین عشق بود که شهابی، این هنرپیشه برخاسته از صحنه تئاتر را در سریال‌هایی با مضمون خانواده ماندگار کرد. زادروزش برای هنر کشور مبارک بود و یادش همواره گرمی و ماناست!

نگاهی به روایت یک برنامه تلویزیونی از کلام امیرمومنان (ع)

رهروی مسیر فصاحت

پیوند کتاب
و تلویزیون

آرمیتا علی‌رضایی

ازاهالی قلم

رازنده یاد مسعود دینانی سردبیری و اجرا کرد. «فصل نهج البلاغه» برنامه سوره که نخستین بار در ماه رمضان سال ۱۴۰۱ روی آنتن رفت. از ابعاد گوناگون به این اثر ماندگار و به کارگیری آن در زندگی امروز پرداخت. در ادامه نگاهی به این پیوند داشتیم.

از میان کتاب‌هایی که با محتوای برنامه‌ها و سریال‌های رسانه ملی گره خورده‌اند، «نهج البلاغه» سهم بسزایی دارد. به این اثر فخیم و انسان‌ساز در تلویزیون به شیوه‌های مختلف پرداخته شده است. یکی از ویژه‌برنامه‌های به یادماندنی با این محوریت

برگ اول

درباره سوره

برنامه سوره در شبکه چهار سیما از زوایای متفاوت نگاهی به سوره‌های دینی، مذهبی و پیوند آن با شرایط روز جامعه دارد. قرآن، نهج البلاغه، امام حسن (ع) و بنی‌امیه از جمله فصول برنامه بودند. محور ۳۱ شب از این برنامه به نهج البلاغه اختصاص

بحث‌های مرتبط با سندیت، فنی و حدیث پژوهی در این فصل از برنامه با حضور کارشناسان مورد بررسی قرار گرفت. همچنین تاریخ نهج البلاغه، زیبایی‌شناسی نهج البلاغه، عدالت، فساد، مدیریت، حقوق شهروندی و عدالت جنسیتی از دیگر موارد مورد بحث برنامه در قسمت‌های مختلف بود.

داشت. همان‌طور که بیان شد، پرداختی متفاوت در این برنامه صورت گرفت؛ نه آنچنان که پیش‌تر درباره این اثر ارزشمند شنیده بودیم. به همین دلیل، هم کسانی که با کتاب امیر مومنان (ع) آشنایی داشتند از این برنامه بهره‌مند می‌شدند و هم افرادی که انس کمتری با آن داشتند. حکمرانی، اجتماع، اخلاق تا

برگ دوم

خوانشی با بیان مالک اشتر

در بخشی از این برنامه تحسین شده در فصل مورد اشاره، داریوش ارجمند بازیگر سینما، تئاتر و تلویزیون که هنوز بسیاری او را با ایفای نقش مالک اشتر در سریال امام علی (ع) به خاطر دارند، با بیانی گیرا و صدایی غرا خطبه‌های منتخبی از نهج البلاغه را قرائت می‌کرد. این بخش باعث می‌شد مخاطبان عام نیز با برنامه ارتباط بیشتری برقرار کنند چون از ارجمند در نقش مالک اشتر، یار حضرت علی (ع) خاطره داشتند. البته خود این بازیگر نیز با تسلطی که نسبت به متن دارد از وجه حرفه‌ای نیز انتخاب مناسبی برای اجرای این بخش بود.

برگ سوم

چهره‌ها

در این فصل از برنامه، چهره‌های متفاوتی که در پژوهش نهج البلاغه صاحب‌نظر هستند، حضور یافتند و مقابل زنده یاد دینانی به بحث و ارائه نظر پرداختند. حجت الاسلام رهبر (مدرس نهج البلاغه)، دکتر حاتمی (سرپرستار نهج البلاغه)، آیت‌ا... علیدوست، حجت الاسلام نطافت، زنده یاد عماد افروغ، محسن اسماعیلی و... از این جمله بودند.

برگ چهارم

بخشی از یک خطبه

نهج البلاغه مجموعه‌ای از خطبه‌ها، نامه‌ها و حکمت‌های امام علی (ع) است که به قلم سیدرضی جمع‌آوری شده و به فصاحت و بلاغت شهره است. عنوان این کتاب به معنای «راه شیوایی» یا «راه فصاحت» است. در ترجمه یکی از خطبه‌های این گنج و راهنمای زندگی آمده است: «حمد باد خداوندی را که سخنوران در ثنایش فرو مانند و شمارندگان از شمارش نعمت‌هایش عاجز آیند و کوشندگان هرچه کوشند، حق نعمتش را آنسان که شایسته اوست، ادا کردن نتوانند. خداوندی، که اندیشه‌های دورپرواز او را درک نکنند و زیرکان تیزهوش، به عمق جلال و جبروت او نرسند. خداوندی که فراخانی صفاتش را نه حدی است و نه نهایتی و وصف جلال و جمال او را سخنی درخور نتوان یافت که در زمان نگنجد و مدت نپذیرد. آفریدگان را به قدرت خویش بیافرید و بادهای باران‌زای را بپراکند تا بشارت باران رحمت او دهند و به صخره‌های کوهساران، زمینش را از لرزش بازداشت.

